

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

18 квітня 2024 року

Засідання веде голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Сьогодні в порядку денному 10 питань. Отже, сам порядок денний.

1. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам (реєстраційний номер 10399) (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України – членів Комітету.

2. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам, поданий Кабінетом Міністрів України.

3. Про проект Закону України про внесення змін до статей 1 та 4 Закону України "Про освіту" щодо сприяння використанню в освітньому процесі спеціалізованих пристроїв для читання електронних підручників (посібників).

4. Про проект Закону України про систему державного сприяння благодійній діяльності в Україні.

5. Про проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування публічних електронних реєстрів.

6. Про проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо виплати допомоги на проживання з урахуванням оцінки задоволення потреб та ступеню інтеграції внутрішньо переміщеної особи за місцем її фактичного проживання.

7. Про проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених.

8. Про проект Постанови Верховної Ради України про деякі питання реалізації у 2024 році Постанови Верховної Ради України "Про Премію Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти".

9. Про стан підготовки проекту Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядку визнання результатів навчання, здобутих на тимчасово окупованій території України, в уповноважених установах на рівнях професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти" на виконання Закону України "Про внесення змін до деяких законів

України щодо визнання результатів навчання осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України".

10. "Різне". Там у нас буде одне кадрове питання.

Шановні колеги, чи є зауваження, пропозиції, доповнення до порядку денного? Якщо немає, то прошу народних депутатів проголосувати.

Хто – за порядок денний?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Перед тим, як ми перейдемо до розгляду порядку денного - на жаль, не всі змогли додзвонитися і зробити це особисто, - але я хотів би привітати від імені комітету нашого колегу – члена комітету, голову підкомітету з питань науки Валерія Вікторовича Колюха з днем народження. Валерій Вікторович, з днем народження! Бажаємо всього найкращого, якнайшвидшої перемоги, а вам здоров'я, енергії, наснаги, і нехай все буде добре! Будьте здорові і щасливі!

КОЛЮХ В.В. Дякую, колеги. Всім нам перемоги і миру!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Отже, переходимо до розгляду першого питання.

_____. Сергій Віталійович, можна пів хвилинки?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно.

_____. Сергій Віталійович, я перепрошую, у мене немає можливості бути повністю на засіданні комітету сьогодні. Я знаю, що сьогодні нас очікують там такі важливі питання. Я хочу віддати свій голос, ну, як буде голосувати голова комітету, на сьогоднішньому засіданні. Якщо можна так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Але треба буде вам все одно прийти і потім розписатися.

_____. Обов'язково. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до пункту 1 порядку денного: 1. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам

(реєстраційний номер 10399) (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України – членів комітету.

Доповідачем є Юлія Миколаївна Гришина, голова підкомітету. Знову написали Юлія Володимирівна. Ми вже починаємо до цього звикати. Ми не хочемо, тому що ми потім будемо вас і по-іншому називати.

Юлія Миколаївна, будь ласка, вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я всіх вітаю! Теж доєднуюсь до вітань пана Валерія з днем народження. Вітаю пана міністра, представників міністерств, всіх інших профільних міністерств, пана міністра культури. Всіх вітаю, друзі! Рада всіх бачити на засіданні комітету.

Отже, перше питання стосується внесення нашого законопроекту 10399, внесення змін до порівняльної таблиці проекту закону України. Ми сьогодні взагалі будемо розглядати питання винесення підготовки до другого читання цього законопроекту, і зараз першим питанням відповідно до першої частини моєї доповіді, яка стосується правок, комітетських правок. Тобто на підставі роботи по підготовці до другого читання на підкомітеті ми пропрацювали таблицю і внаслідок нашої роботи в нас є пропозиція по правках комітетських, цих правок у нас достатньо велика кількість.

Сергій Віталійович, як ми будемо розглядати, іти по правках, чи голосувати пакетом, які будуть пропозиції?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, колеги, у нас...

ГРИШИНА Ю.М. І взагалі, може, спочатку якимось по закону загалом, чи як правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми зробимо таким чином, ми пройдемося, напевно, як на комітеті. Ми попросимо міністерство, так як вони були основними членами нашої робочої групи по доопрацюванню до другого читання і ініціатором закону є Кабінет Міністрів, щоб все ж таки представили концепцію, до чого ми прийшли на друге читання. Це перше.

Потім друге. Ми на підкомітеті, в принципі, пройшли всі правки, у нас залишилося з вами три питання, які не узгоджені і для потрібне рішення комітету, там про 70 відсотків, про функціонал служби зайнятості. І нагадайте, ще які. І дата вступу в дію закону, да. Бо все інше, що ми проговорювали на засіданні підкомітету, коли пройшлися по всіх правках, воно відображено в правках комітету.

Єдине що, і після того, як... Тоді я пропоную наступним чином. Зараз Міністерство освіти зробить свою презентацію до другого читання, до чого ми прийшли, потім я пропоную дати слово Міністерству фінансів, враховуючи висновок, який ми зараз отримали. Я хотів би, щоб в нас відбулася дискусія при нас між Міністерством освіти і Міністерством фінансів, можливо, це призведе до ще якихось правок, які ми зараз будемо

вносити, можливо, а потім перейдемо до розгляду комітетських правок. Нема заперечень?

Тоді, будь ласочка, Міністерство освіти, вам слово.

ЛІСОВИЙ О.В. Сергій Віталійович, шановні народні депутати, шановні колеги з Міністерства культури, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства фінансів! По-перше, я хочу подякувати за ту величезну роботу, яку ви зробили. Неймовірна кількість правок, ви їх відпрацювали всі в дуже стислі терміни. Дуже дякую вам за це. Тому що ми розуміємо всі, що у нас є шанс сьогодні змінити правила гри в розподілі державного замовлення. Ми можемо відкладати це питання, можемо відкладати його і на рік, можна і на два, але питання в тому, чи варто це робити. Якщо у нас є можливість змінити правила гри в цій ситуації, в якій знаходиться сьогодні країна, можливо, все-таки варто цим шансом скористатися. Тому я дуже дякую за те, що ви дуже наполегливо стараєтеся внести всі правки, розглянути кожену думку і провести закон до другого читання.

У нас дійсно є дуже стислий час. Ми ставимо самі себе, міністерство ставить себе в ситуацію, коли ми повинні будемо зробити величезний обсяг підзаконних документів, підзаконних актів, в дуже стислі терміни внести зміни до відповідних інструментів технологічних, до ЄДЕБО і так далі, сформувані ...*(Не чути)* правилами, це все достатньо складно. І, да, нам хотілось, можливо, там якось, щоб у нас було більше на це часу.

Але ми маємо те, що маємо. Ми знаємо, коли була можливість проголосувати закон, ми знаємо, що коли у нас дедлайни були виставлені нами самими, і ми говорили про це в тому числі і з Прем'єр-міністром з Денисом Анатолійовичем щодо того, що там крайній наш дедлайн зовсім до другого читання – це березень місяць. Але, тим не менше, у нас є сьогодні все одно, все ще залишається можливість знайти консенсус, врахувати всі думки. Я перепрошую за те, що ми в такі стислі терміни працюємо, це наша спільна відповідальність і Міністерства освіти в тому числі, в цілому, мабуть, парламенту, тому що з незалежних від нас з вами причин ми не змогли проголосувати так швидко, як хотілось проголосувати цей закон. Але, тим не менше, все ще залишається шанс встигнути врахувати всі думки і провести його через парламент. І я дуже сподіваюсь на вас, пані Юлія Миколаївна, на вас, Сергій Віталійович, на всіх колег народних депутатів і на порозуміння з боку колег від інших міністерств.

Вчора ще деякі такі важливі принципові питання за участі віцепрем'єр-міністра на нараді Юлії Анатоліївни Свириденко теж були врегульовані. Сьогодні я переговорив так само з Міністерство охорони здоров'я щодо тієї концепції, яка була запропонована вами, Сергію Віталійовичу, вчора на нараді, і він також підтримує, міністр підтримує цю позицію. Він вважає, що вона абсолютно робоча, у них така практика є, це щодо питання позовної діяльності і відповідальності за те, хто її веде.

І зараз попрошу тоді Михайла Винницького представити вже деталі цього опрацювання.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую дуже, Оксене Васильовичу.

Коротко скажу, що у нас законопроект передбачає, я думаю, що всім відомо, перехід із такої чорно-білої системи, де в нас є або бюджетник, або контрактник, на те, що ми вважаємо трошечки більш такою справедливою системою, де в нас появляється три категорії вступників: перше – це є особа, яка вступає за традиційним контрактом; друге – це особа, яка вступає за грантом, мається на увазі, що отримує певну кількість грошей, які можуть бути націлені на здобуття нею вищої освіти; і залишається так само державне замовлення, яке передбачає, по-перше, іншу систему його формування, а по-друге, певну траєкторію, скажемо так, яка закінчується гарантованим робочим місцем, яке розподіляється за конкурсом.

Дуже багато було розмов у робочій групі між першим і другим читанням стосовно того, як вдосконалити саме цю останню частину, яка відноситься до траєкторії підготовки до... конкурсу і на робоче місце. Ми розуміємо, що це в даному випадку важливе питання, яке дехто бачить там відголоски попереднього відпрацювання. У даному випадку це абсолютно не таке. Найважливіше є в тому, що зауваження, які були стосовно конституційності даного законопроекту, стосовно, по-перше, гарантій, які є в Конституції стосовно вільного робочого місця, вільного вибору робочого місця, з одної сторони, а з іншої сторони, безоплатної освіти за конкурсом, ці всі речі є забезпечені однозначно в цьому законопроекті зараз.

І тому висловлю так само і подяку стосовно того, що робота, вона, дійсно, титанічна, здається, що ми маємо шанс зараз провести дуже хороший законопроект.

Стосовно побоювань щодо дати, може, відразу скажу стосовно можливості його запровадження, тому що, як сказав Сергій Віталійович, я так зрозумів, що на інші речі можна буде відреагувати в ході дискусії на комітеті. На сьогоднішній момент ми ідентифікували, що нам потрібно для імплементації цього законопроекту чотири підзаконні акти прийняти достатньо швидко, найважливіше – це зміни до умов прийому. Якщо законопроект буде дійсно прийнятий найближчим часом, то зміни до умов прийому треба буде виставити на громадське обговорення вже достатньо швидко. Ми бачимо, що вони можуть бути виставлені буквально на 1 травня. І відповідно зразу після набрання чинності даного закону, мається на увазі після підпису Президента, можна буде говорити про комунікаційну кампанію стосовно нової системи вступу, яка би мали бути запроваджена вже цього року.

Стосовно інших підзаконних актів у нас є трошки більше часу, фактично мові іде до липня місяця, ми встигаємо без особливих проблем. Я розумію, що це може звучати як достатньо амбітно, це дійсно є достатньо амбітно. Але для нас, для Міністерства освіти, цей законопроект є точно в

сфері вищої освіти ключовий і критичний. І ми вважаємо, що немає особливих перепон для того, щоб ми його імплементували вже в цій вступній кампанії. Так само і з технологічних причин, технологічного аспекту. Як бачили ми на вчорашньому засіданні підкомітету, вже достатньо навіть велика робота зроблена стосовно змін в ЄДЕБО. І ті всі механізми, які потрібні.

Тому ми вважаємо, що його можна запровадити швидко. Дійсно, останній, крайній термін надходить, але надіємося, що сьогодні під час плідної дискусії чи в результаті плідної дискусії на комітеті ми зможемо вийти на консолідовану позицію і найближчим часом вже його виносити в зал. Звертаю увагу, що це однозначно і це було підтверджено вчора на зустрічі з Першим віце-прем'єром, з першою віцепрем'єркою, що це законопроект, який однозначно є в полі зору і пріоритетним для всього уряду, тому що є шанс змінити всю систему. І ми вважаємо, що цей шанс потрібно не втратити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Михайло, якщо ви не заперечуєте, все ж хотів дізнатися деталі: скільки конкретно нам потрібно провести, прийняти нормативно-правових актів, яких і коли?

ВИННИЦЬКИЙ М. У нас нормативно-правових актів, які стосуються конкретно вступної кампанії, потрібно прийняти наступних. Потрібно нам прийняти зміни до порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 році. Цей закон, перепрошую, це наказ, юстований Міністерством освіти, ми бачимо, що він має бути, він має набрати чинності, мається на увазі, що вже бути юстованим до 14.06, але він стане загальнодоступним вже впродовж травня місяця. Мається на увазі, до кінця травня він уже мав би бути як наказ, але далі ще є процедура юстування, і ви знаєте, Сергій Віталійович, що триває парочку тижнів. Тому до середини червня ми виходимо вже на юстований наказ – зміни до порядку прийому на навчання.

Дальше, є в нас потреба прийняти порядок визначення розміру державних грантів і так само порядок надання державних грантів. А в наших найпізніших термінах ми вважаємо, що це буде прийнято до 1 липня, а насправді вважаємо, що це буде ймовірно прийняти набагато швидше в червні місяці, ну, 1 липня – це крайній термін. Як ми всі розуміємо, заяви для вступу до закладів вищої освіти починають прийматися 19 липня. А 19 липня, відповідно, мова йде про однозначно три тижні до початку прийняття заяв, мають бути ці підзаконні акти прийняті.

І в нас залишається так само... вибачайте, ще в нас є Постанова Кабінету Міністрів "Про затвердження Типової форми договору про навчання у закладі вищої освіти". Це не є критично, але ми передбачаємо, що це можна буде зробити до 1 липня також.

Звертаю увагу, що є так само і, є ще так само один підзаконний акт, який потрібний, це Постанова Кабміну "Про внесення зміни до переліку

позашкільних навчальних закладів та заходів з позашкільної роботи з дітьми, а також закладів, та заходів у галузі освіти, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, видатки на які здійснюються з державного бюджету, знову ж таки абсолютно реалістично його прийняти до 1 липня.

Відповідно цих три... Ця остання постанова плюс порядок надання державних грантів і визначення розміру державних грантів – це відноситься до грантів, їх треба буде до 1 липня прийняти. А інше – це зміни до порядку прийому, що можна буде швидше. Вибачте за таке детальне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я так розумію, що ви не сказати, що нам буде потрібно змінити... точніше, вам погодити, напевно, з зауваженнями, а Кабміну якось прийняти постанову про затвердження обсягів державного замовлення?

ВИННИЦЬКИЙ М. Обсяги державного замовлення... Це Мінекономіки, але, так, це ще одна...

_____. Відповідно до тексту законопроекту радикальні зміни обсягів державного замовлення відносяться до цієї частини законопроекту, що мають бути впроваджені впродовж 6 місяців. Тому всі нормативні акти, відповідно відпрацьовані, що вони мають бути до листопада.

ВИННИЦЬКИЙ М. Отже, мова йде про державне замовлення за новою системою, яка запроваджується вже з наступного року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я зовсім про інше говорю. Якщо ми говоримо про те, що ми, чи ви пропонуєте для того, щоб запрацював закон, щоб він вступив в силу зараз, влітку цього року, і ви вже мали можливість все робити, то я так розумію, що вступна кампанія – з вересня діти підуть вже і на гранти, зокрема. Відповідно мають бути затверджені обсяги державного замовлення по тих спеціальностях, по яких буде збільшено державне замовлення, або по тих, по яких буде зменшено державне замовлення. Це ж теж нормативно-правовий акт, який йде на виконання цього закону, бо інакше це не має сенсу. Я правильно розумію?

ВИННИЦЬКИЙ М. Правильно розумієте. Справа в тому, що затвердження державного замовлення на 2024 рік, наскільки я розумію, ще не відбулося.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю, що є проект, який йде у вас на погодження. Ви його не погоджуєте з очевидних причин, тому що ми чекаємо на прийняття або неприйняття закону. Це теж постанова, яка нам потрібна.

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергій Віталійович, я перепрошую, я мав на увазі ті акти, які потрібно розробити і завести в ЦОВВ. Це є нормативно-правовий акт, який так чи інакше вже є в процесі, до нього треба буде також внести зміни. Але це можна буде зробити набагато швидше, тому що він вже є в процесі узгодження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, дякую.

Дякую, колеги. Чи є... Давайте, напевно, почнемо з... Ти хочеш? Давай, Роман Павлович.

ГРИЩУК Р.П. Михайло, дві речі: одну хотів би запитати, одну поправити. Перше. Комунікація має бути уже зараз, якщо ми приймаємо цей законопроект, тому що чекати підпису Президента, у людей буде вакуум по розумінню того, а що буде. Тому відповідно, якщо ми сьогодні ухвалюємо, це уже буде новина, особливо якщо ми ухвалюємо з тим, що запускається вже зараз.

Другий ризик, який я бачу, чотири, ви сказали, постанови? Хоча по суті для того, щоб повноцінно запрацював законопроект, їх треба набагато більше. Тобто ми маємо бути свідомі, що ми заводимо, заходимо в цей проект, в цю реформу, не маючи стовідсоткової ясної картини як це буде, бо велика частина, більше половини, постанов у нас ще не будуть прийняті і навіть розроблені.

З одного боку, да, це покриває питання от перші наші, але я коли вступник, я коли абітурієнт, я хочу цілісно бачити, а що мені на третьому курсі скажуть підписувати, яку мені будуть платити і що я маю відпрацювати. А ми не зможемо надати відповіді, тому що в нас їх самих ще поки до кінця не буде.

От я за це переживаю. Тобто з логіки того, що у нас на вступ буде все готово по постанові, я впевнений у вас, я впевнений, що ви тут зробите більше, але це все одно призведе до величезної кількості питань, на які ніхто не буде знати відповіді: ні ви, ні я, ні тим паче приймальні комісії університетів. В цьому я бачу ризик.

Можна не коментувати, я просто це озвучую.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дозвольте я все-таки прокоментую, якщо можна. По-перше, хочу сказати, що в законопроекті насправді прописано дуже багато речей, які можна буде комунікувати вже, тому що зрозумілим є, для прикладу, працевлаштування наприкінці траєкторії вступу на державне замовлення, є зрозуміло, наприклад, що буде формуватися державне замовлення з 25-го року за іншою методологією, є зрозуміло дуже багато інших речей, які, очевидно, потребують зараз деталізації технічної, але це, ще раз повторюю, це технічна деталізація, тому комунікація для вступників однозначно може бути зроблена.

Насправді хочу сказати, що Міністерство освіти вже розробило зараз цілу серію комунікаційних заходів з нашими партнерами, які включають в тому числі активну комунікацію про зміни в соцмережах "Фейсбуці", "Інстаграмі", розвиток тіток-форматів, які насправді є достатньо, я розумію всю, як кажуть, сміх, який може виражатися даною соцмережею, але якщо ми говоримо про вступників, це насправді є надзвичайно актуальне питання. Так, нам до них треба добиратися саме через ті методи, які їм притаманні, залучення різного роду блогерів і так далі. Насправді ця комунікаційна стратегія вже є в процесі, і я не маю сумніву, що ми зможемо, якщо ми прийнемо цей законопроект до кінця квітня, що ми зможемо успішно це прокомунікувати тим вступникам, які вступають з вересня місяця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Павлович, було ще в тебе запитання? Ні? Друге, бо це був коментар. Ні? Окей.

Я тоді, з вашого дозволу, як ми і домовлялися, я би хотів надати слово Міністерству фінансів. Шкода, що з нами немає Романа Єрмоличева, я би дуже хотів його послухати насправді, бо нам... я так відчуваю, що у нас зараз відбудеться дискусія між двома міністерствами, я би хотів насправді її почути. Але добре, що з нами є пані Леся.

Пані Леся, будь ласочка, вам слово. Якщо можна, донесіть, будь ласка, позицію Міністерства фінансів. Ми прочитали висновок Міністерства фінансів, який сьогодні надійшов до нас, всі члени комітету з ним ознайомлені, але все одно я би хотів, щоб ви озвучили цю позицію як позицію Міністерства фінансів. І хотів би почути відповідь Міністерства освіти на те, що ви скажете.

Тому, пані Леся, будь ласка.

ІВАНИЩУК Л.А. Дякую, Сергій Віталійович.

Доброго дня, шановні народні депутати. Доброго дня, колеги. Леся Іванищук, директор департаменту гуманітарної політики. Якщо ви дозволите, то я зараз почну не з наших зауважень, які ми надіслали листом, а в контексті ризиків щодо імплементації цього закону в поточному році, оскільки ми зараз це обговорюємо.

Щодо фінансових ризиків, які можуть бути. Я хочу нагадати колегам, що у нас затверджені всі паспорти бюджетних програм, які забезпечують фінансування вищої освіти. Наразі в поточній редакції у нас незарезервовані кошти на гранти і це важливий момент, тому що всі розпорядники мають розуміти, що їм треба якусь частину коштів наразі зарезервувати і в майбутньому її виділяти на гранти. Оскільки відсутня нормативна база, яка регулює питання грантів, то це, мабуть, буде досить складний процес для самих головних розпорядників. І може виникнути ситуація, що на етапі, коли ми уже будемо наближатися до 1 вересня, левова частка коштів буде вже використана закладами вищої освіти в межах поточних затверджених

кошторисів, і в нас виникне питання, де нам брати кошти на гранти. Це щодо імплементації.

І якщо дозволите, я перейду до наших загальних зауважень, які ми надали листом. Ми активно разом з підкомітетом два дні працювали над оновленою редакцією, на жаль, ми її не бачили раніше, якби бачили, ми б, звичайно, надали б свої пропозиції раніше. Але вже так, як вийшло.

Головні фінансові ризики, які з'явилися в доопрацьованій редакції закону, на наш погляд, це, по-перше, стаття, яка регламентує стабільне фінансування з урахуванням індексу інфляції в межах видатків, передбачених в поточному році. Окрім того, що поява цієї статті говорить про те, що закон фінансово не обрахований і ця стаття – це намагання просто фіксувати певну суму коштів для фінансування, то ця стаття також порушує і норми Конституції, де визначено чітко, що лише Законом про державний бюджет визначаються відповідні обсяги фінансування за відповідними напрямками. Це дуже критична для нас стаття, і ми б просили, звичайно, ось цю нову статтю виключити з доопрацьовано редакції закону.

Також щодо фінансування закладів вищої освіти. У нас з'являються такі нові напрямки, як матеріальна допомога. Незрозуміло, звідки з'являється цей напрямок податків, який має закладатися в фінансуванні, оскільки у нас залишаються стипендії, академічні стипендії, саме державне замовлення, гранти. Також з'являються такі напрямки, як розвиток матеріально-технічної бази, забезпечення академічної мобільності, забезпечення міжнародної діяльності. Всі ці напрямки діяльності мають покриватися в межах тих коштів, які заклади вищої освіти будуть отримувати або в межах державного замовлення, або в межах грантової підтримки і плануватися в фінансових планах, як це і наразі передбачено Законом "Про вищу освіту".

Також ми хочемо зауважити, що в доопрацьованій редакції закону з'являються норми щодо фіксації розмірів підвищеної стипендії. Хоча б начебто і зазначено, що підвищена стипендія буде виплачуватися в порядку, визначеному Кабміном, але поряд з тим з'являються норми, які говорять про те, що мінімальні розміри стипендії становлять 100-150 відсотків відповідно до категорії освіти. На наш погляд, це дуже великі фінансові ризики. Тому що ця норма по великому рахунку, вона вступить в силу через два роки, але ми не розуміємо, скільки буде таких отримувачів стипендій і для нас це будуть значні фіскальні ризики через два роки.

І хоча зазначити, що 150 і 100 відсотків – це на сьогоднішній день 8 і 12 тисяч гривень. Ми приводили в нашому листі приклад Міністерства охорони здоров'я, де лікарі-резиденти за пропозицією Міністерства охорони здоров'я, це вже фахівці, які мають відповідний стаж роботи, які мають вищу освіту, будуть отримувати 16 тисяч гривень. Ми вважаємо, що фіксація таких розмірів значні несе фіскальні ризики і просили б цю норму також виключити, все-таки залишити "в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів", і уже в залежності від тих фінансових спроможностей, які будуть

у держави на момент призначення цих стипендій, визначати їх відповідний розмір.

З головних фінансових зауважень це все. Також би ми хотіли звернути увагу на норму, якою визначаються чіткі відсотки співвідношення державного замовлення і державних грантів, де фіксується, що 51 відсоток від випускників загальної середньої освіти – це обов'язково має бути передбачено як державне замовлення і гранти. Все-таки хочу нагадати, що згідно статті 2, здається, у нас чітко зазначено, що державне замовлення формується на підставі прогнозу потреб ринку праці і чітко визначати, що 51 відсоток випускників середньої освіти мають отримати протягом якогось періоду вищу освіту, це, на наш погляд, досить недоречно.

І ще один ризик, який ми проговорювали і в першій редакції законопроекту, те, що гранти будуть перераховуватися здобувачам вищої освіти, а здобувачі вищої освіти мають перераховувати ці кошти закладам вищої освіти. Може скластися ситуація, коли здобувачі вищої освіти будуть забувати перерахувати кошти або якісь форс-мажорні обставини і це ставить під ризик фінансове забезпечення закладів вищої освіти, які будуть недоотримувати кошти, хтось повинен буде бігати, шукати того студента, який своєчасно не здійснив платіж. І в даному випадку постраждають лише заклади вищої освіти.

І знов-таки щодо повернення, вибачте, повернуся, щодо повернення розміру підвищеної академічної стипендії, якщо здобувач вищої освіти відмовиться від свого першого робочого місця. Ми також підтримуємо позицію і центру зайнятості, Міністерства економіки, що це є неприбутковою функцією центру зайнятості. І оскільки в нас ризики того, що здобувач вищої освіти все-таки відмовиться від першого робочого місця, дуже великі, то ми б просили в законі чітко визначені, хто ж буде відповідальний за повернення надміру сплачених відповідних академічних стипендій у разі відмови здобувача від першого робочого місця.

Якщо коротко, то в мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Леся.

В мене одразу є коментар і запитання. По-перше, про 51 відсоток, потім у наступній статті ще раз 51 відсоток, а потім ще в наступній 5 відсотків для аспірантів. Це діючі норми закону, які наразі існують й існують достатньо давно. Там, де 51 відсоток, обов'язково забезпечується просто державним замовленням. Тому в цю норму просто вноситься зміна, що державним замовленням плюс грантами. Тому це, по великому рахунку, нічого не змінює, окрім того, що мені здається, навпаки може покращити фінансове становище з боку Міністерства фінансів. Якщо потім перерахуєте, то, в принципі, з цією нормою можна гратися, але це, по великому рахунку, нічого не змінює.

А скажіть мені, тепер у мене є запитання, скажіть, будь ласка, а якщо, тобто з цих 5 зауважень важливих, які я собі записав, з вашого боку, якщо

вони зараз будуть виправлені, от прямо зараз на засіданні комітету, це зніме питання зауваження Міністерства фінансів до закону?

ІВАНИЦУК Л.А. Міністерство фінансів завжди зауважувало про те, що прийняття нового закону й імплементація нових підходів для формування державного замовлення – це є дуже важливо. Ми перші, хто неодноразово комунікував і з Міністерством економіки про формування державного замовлення, що треба змінювати підходи. І ми розуміємо нагальність цього законопроекту, але ми б просили врахувати всі фіскальні ризики, і також би ми просили врахувати всі ризики того, чи може вступити цей закон в силу з 24-го року. Оскільки і з точки зору прийняття відповідної кількості нормативно-правових актів, і з точки зору того, що в нас уже розподілені всі кошти, у нас немає резерву на гранти, є великі ризики зриву вступної кампанії. Якщо фіскальні ризики будуть зняті, звичайно, Міністерство фінансів позитивно відреагує на цю новину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую.

Тоді я, напевно, розпочну, з одного запитання, яке стосується і Міністерства фінансів, і Міністерства освіти, да і інших міністерств, які зараз беруть з нами участь у засіданні комітету. Скажіть, будь ласка, а як ви всі одностайно погодили це до першого читання на засіданні Кабінету Міністрів?

От у мене до чого питання. Я вже навіть не буду робити суб'єктивну оцінку, хоча вона вже об'єктивна, тому що весь комітет це прочитав, і всі мають однакову думку. Але на перше читання, вибачте, ми отримали, мені важко характеризувати проект закону, сирий проект закону з величезними фіскальними ризиками насправді, які були закладені в першому читанні. Як ви всі за це позитивно проголосували на Кабміні? Це ж мало бути між собою узгоджено. Чому ми цей проект... У нас же ж була пропозиція колись від Міністерства освіти, щоб цей законопроект внесли депутати, тому що це більш швидкий шлях, ніж проходження через Кабінет Міністрів. Але ми спеціально, розуміючи, що будуть дискусії між Мінфіном і МОН, ми попросили і наполягали на тому, що ми вносити його не будемо, тому що він має пройти узгодження в Кабінеті Міністрів і вийти до нас вже узгодженим хоча б по якимось основним трекам. Вся ж ця реформа була закладена по великому рахунку концептуально до першого читання. Як ви всі на це погодились без зауважень, особливо Міністерство фінансів?

Пані Лесю, у мене от у даному випадку, я розумію, що не ви член Кабінету Міністрів від вашого міністерства, але все ж таки воно ж через вас теж проходило.

ІВАНИЦУК Л.А. Оскільки зауваження до цього законопроекту готувала саме я, то я можу сказати, що Міністерство фінансів погоджувало цей законопроект з великою кількістю зауважень. Можливо, вони були

концептуального характеру більше, тому що всі ті норми, які ми описали у вчорашньому листі, це нові норми, які з'явилися лише перед другим читанням. Те, що проект фінансово не забезпечений, не має розрахунків, це було і нашими зауваженнями і до першої редакції законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді тепер я попрошу Міністерство освіти по кожному пункту дати свою позицію і поговорити з Міністерством фінансів при нас, якщо не заперечуєте.

ВИННИЦЬКИЙ М. Цікаво. Власне, я хотів сказати, свічку будете тримати.

Шановні колеги, я дозволю собі зробити декілька зауважень, там не те, що зауважень, а відповідей надати на ті зауваження, які прозвучали від пані Лесі. І дуже дякую їй насправді за те, що вона конструктивно поставилася до цих інновацій, які зараз проходять. Дійсно, є певні ризики пов'язані з цим законопроектом, про які я зараз хочу сказати.

Перша річ. До того, як я дійду до ризиків, якщо дозволите, є питання, я його назву нульове зауваження, стосовно претензійно-позовної роботи, яка мала би здійснюватися Державною службою зайнятості. Я думаю, що Сергій Віталійович може підтвердити, очевидно, може підтвердити так само Оксен Васильович, вчора якраз це питання було вирішено на рівні дискусії з Міністерством економіки, з першою віцепрем'єркою, відповідно це питання взагалі знято. Якщо дозволите, я просто скажу, що воно вже відображене в тих, наскільки я розумію, комітетських правках, чи, можливо, що...

Тому пропоную йти даліше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо не заперечуєте, пане Михайло, я просто зараз, щоб ми зафіксували цю історію, ми знімаємо з цієї 10 статті Закону про зайнятість те, про що ми вчора говорили на нараді у віцепрем'єра і з представниками Державного центру зайнятості, про те, що ми забираємо претензійно-позовну роботу з функціоналу центрів зайнятості.

Пані Юлія, підтвердіть, будь ласка, що ви не заперечуєте проти того, що ми це приберемо з вашого функціоналу.

_____ . Вітаю. Так, дякую, не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз якраз про це і розкаже пан Михайло, він у нас є в комітетських правках.

ВИННИЦЬКИЙ М. Так, він є в комітетських правках.

Якщо можна, ми передаємо це на підзаконку насправді, хто буде цим займатися, але ми маємо розуміти, що це в даному випадку буде вирішено на рівні державних замовників. Отже, самі заклади вищої освіти будуть,

ймовірно, цим займатися. Так само, як вони і займаються зараз претензійно-позовною діяльністю, яка відноситься там до аспірантури і до інших питань, які пов'язані з роботою зі здобувачами освіти.

Я був дещо здивований...

_____. Замовники, я перепрошую, замовники – це в даному випадку міністерство перш за все. І міністерство далі ...*(Не чути)*, ті хто формують їхню ...*(Не чути)* Далі вони формують доручення щодо проведення

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, щоб ми розуміли, є Міністерство охорони здоров'я, яке формує державне замовлення на своїх фахівців. Відповідно в неї в сфері управління є заклади вищої освіти, кому вона делегує ці права, чи створить окрему агенцію, яка буде цим займатись, чи делегує з закладом своїм освіти, або буде займатися самостійно, це вибір буде власний. У нас таких, окрім силовиків, у нас таких державних замовників шість.

Вибачте, пане Михайле, просто уточнив.

ВИННИЦЬКИЙ М. Я хотів би звернути увагу так само, до того, як дійду до фінансових ризиків, насправді мене дещо здивувало в цьому листі сьогоднішньому цитування норми про те, що, цитую: "Обсяг видатків державного бюджету України для фінансування вищої освіти на поточний рік не може бути меншим за обсяг видатків державного бюджету України за минулий рік, збільшений на коефіцієнт інфляції". І, на думку Міністерства фінансів, недоречно встановлювати законопроектом ці норми.

Я звертаю увагу, що на сьогоднішній день стаття 72 пункт 8 саме ці слова і відображає, це норма чинного законодавства. В даному випадку я говорю не про 51 відсоток, а про фундаментальну статтю, яка насправді є дуже важливою при формуванні загального бюджету держави, тому що це є дороговка на те, яким він має бути в своїй сумі.

Стосовно фінансових ризиків, пов'язані з цим законопроектом. Дійсно, декілька разів згадувалося про те, що нібито вже кошториси закладів затверджені і немає резервування коштів на гранти. Я зверну увагу, що один з елементів критики на сьогоднішній день саме нашого директорату вищої освіти і напрямку вищої освіти в Міністерстві освіти є, що ми ще поки що ще не озвучили і не опублікували остаточних цифр по розподілу бюджетних коштів за формулою Постанови 1146. Великою мірою, шановні народні депутати, це у зв'язку з тим, що ми очікуємо, що буде із цим законопроектом. Тому що якраз у нас є можливість зарезервувати деякі кошти, тому що ті кошториси, про які йде мова, якраз і не затверджені, тому що 1146 ще поки що не... Ну, вона запрацювала, у нас є певні чіткі цифри стосовно того, скільки би мало бути кожному закладу розподілено відповідно до цієї постанови, але це не озвучено саме через те, що ми не знаємо, яка буде

ситуація із грантами. Є можливість зараз в остаточному варіанті це ще вирішити.

Тому цей фінансовий ризик на 2024 рік є мінімізований. А стосовно підвищених стипендій, дійсно, ми не знаємо, як сказало Міністерство фінансів дуже правильно, ми не знаємо, скільки у нас буде отримувачів підвищеної стипендії через два роки. Але я хочу звернути увагу, що мова іде про бюджет 26-го і 27-го року, до 26-го року, насправді навіть і до 25-го року ми точно будемо знати, скільки у нас є таких отримувачів підвищеної стипендії. Відповідно в даному випадку фінансові ризики є, але вони якраз і будуть вирішені після імплементації цього законопроекту і ми не маємо можливості їх на сьогоднішній день передбачити, тому що законопроект не запрацював і відповідно, скільки, які будуть необхідні для нього через два роки, скільки буде таких отримувачів стипендії на сьогоднішній день є не надто зрозуміло.

І останнє. Хочу звернути увагу, якщо дозволите, на те, що Міністерство фінансів звертає нам увагу, що незрозуміло, хто здійснюватиме щомісячне перерахування та хто буде проводити верифікацію переліку студентів і так далі. Пропонує нам, щоб кошти грантів щомісячно спрямовувалися на рахунки закладів вищої освіти, а не на рахунки студентів. Я звертаю увагу шановних народних депутатів, особливо з фракції "Слуга народу", передвиборча кампанія кандидата в Президенти Зеленського говорила про те, що у нас запрацює принцип "гроші ходять за студентом". На сьогоднішній момент мова іде про те, що ми нарешті запроваджуємо цей принцип "гроші ходять за студентом". Якщо ми погодимося із пропозицією спрямовувати на рахунки закладів вищої освіти, в даному випадку цей принцип не буде витриманий. І якраз це і є наша нагода нарешті дійти до імплементації цього принципу. Я думаю, що я відповів на всі зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крім одного – матеріальна допомога.

ВИННИЦЬКИЙ М. Якщо можна.

_____. Дуже дякую. Шановні народні депутати, шановні учасники засідання, відносно матеріальної допомоги. В межах діючого законодавства заклади вищої освіти не можуть надавати матеріальну допомогу здобувачам вищої освіти, зокрема і за рахунок коштів стипендіального фонду. І на сьогоднішній день ми маємо, з одного боку, дуже велику загостреність цього питання, оскільки якщо раніше питання матеріальної допомоги стосувалося тільки малозабезпечених верств населення, сьогодні є достатньо велика кількість студентів, які потрапили до вразливої категорії, в дуже важкий стан у зв'язку з обставинами війни і постійних атак російських агресорів.

З іншого боку фактично в кінці кожного року Міністерство освіти і науки, я можу сказати, повертає Міністерству фінансів певну суму,

невикористану в стипендіальному фонді. Оскільки там довести до повного округлення всіх показників є неможливим, залишається порівняно невеликий резерв, але якраз ці резерви і могли би бути використані на матеріальну допомогу студентам. В принципі, до 16-го року так і було.

Дякую.

ІВАНИЦУК Л.А. Можна, тепер я?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пані Леся, будь ласка.

ІВАНИЦУК Л.А. Тоді дозвольте, я почну з кінця. Соціально для того, щоб підтримувати студентів, у яких дійсно скрутна ситуація, у нас є соціальна стипендія. Тому ми б просили не вводити нові виплати, оскільки і зараз на сьогоднішній день законодавство дозволяє мотивувати студентів, які гарно вчаться, академічними стипендіями, підтримувати студентів, які потребують матеріальної допомоги, за рахунок соціальних стипендій.

І також наголошу на тому, що хоча Міністерство фінансів дуже активно просить прив'язати виплату соціальних стипендій до майнового стану відповідного студента, але наразі всі ці стипендії виплачуються незалежно від майнового стану, у разі просто належності відповідного отримувача до певної категорії громадян. Тому наразі ми вважаємо, що матеріальну допомогу треба виключити.

Щодо тези про "гроші ходять за студентами". Так, це у нас уже відомі тези, що гроші ходять за пацієнтами, а тепер гроші ходять за студентами. Але я хочу нагадати, коли імплементувався принцип "гроші ходять за пацієнтом", то гроші за пацієнтом ходять віртуально. Насправді всі гроші за пацієнтів отримують заклади охорони здоров'я, що дозволяє забезпечити стабільний фінансово-економічний стан у системі охорони здоров'я.

Ще раз наголошу, коли будуть ризики того, що студенти не будуть вчасно перераховувати кошти, можливо, навіть з незалежних від них причин, то по великому рахунку, втратить не студент, втратить система освіти, яка недоотримує коштів. Коштів на фінансування закладів вищої освіти у нас і наразі не так багато, щоб ми могли дозволити собі якийсь пул коштів, які будуть місяцями затримуватися на приватних рахунках студентів. Відповідно ми все-таки просили, щоб кошти потрапляли до отримувачів безпосередньо закладів вищої освіти, які і забезпечують освітній процес, з яких ми по великому рахунку потім питаємо про якість освіти. А яка може бути якість, якщо якась частина коштів не дійшла?

За стипендії через вда роки, підвищений розмір. Оскільки наразі і Міністерство освіти підтверджує факт того, що неможливо обрахувати загальний пул коштів, який буде необхідний для імплементції цієї норми, ми будемо наполягати на тому, щоб з проекту закону виключили чітку прив'язку до мінімальної заробітної плати. Ніхто не може сьогодні гарантувати, який фінансово-економічний стан в державі буде через два

роки. Ми б просили народних депутатів все-таки залишити це питання на розгляд Кабінету Міністрів, в залежності від фінансового стану держави тоді вже і будуть визначатися чіткі розміри.

І щодо резервування коштів. Я все-таки хочу наголосити колегам, що уже сьогодні квітень місяць і фінансування закладів вищої освіти відбувається стабільно. Відбувається стабільно через те, що на сьогоднішній день затверджені кошториси, згідно яких відбувається фінансування. Затверджені вони, звичайно, за старою моделлю, але всі кошти розподілені.

І якщо у вас є попередні розрахунки, як би ви бачили, що кошти будуть поділені в майбутньому з урахуванням того, що з'являться гранти, ми б вас попросили поділитися цими розрахунками. Але хочу наголосити, сьогодні квітень місяць, завтра вже буде травень місяць, і чим довше затягується резервування цих коштів, тим більше коштів буде витрачено закладами вищої освіти по старих кошторисах і тим менше пул грошей залишається у вас же для грантів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, давайте я проміжний підсумок, якщо можна, зроблю цієї дискусії.

Раунд перший пройшов. Отже, ми мали п'ять фіскальних ризиків.

Перший із них. Індекс інфляції прописаний, збільшення загальної суми фінансування на індекс інфляції. Але з'ясувалося, що вона вже існуюча норма, тобто вона по великому рахунку не змінюється, а вона вже існує в законі. Ми можемо, звичайно, її виключити з тієї правки, але це не змінить взагалі суть закону, тому що все одно там є норма, що має збільшуватися на індекс інфляції. Тобто, я так вважаю, що цей фіскальний ризик можна зняти, бо ця норма і так існувала і до цього закону.

Пані Леся, правильно я розумію? Ну, вона ж існує.

ІВАНИЦУК Л.А. Ми б, звичайно, просили виключити і цю норму, тому що згідно ...*(Не чути)* Але оскільки вона існує, то, мабуть, ми можемо просто попросити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Леся, перестаньте. Давайте мати бога в серці насправді. Вона вже існує і нехай буде. Ми ж розуміємо, чому вона є.

ІВАНИЦУК Л.А. Окей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ж всі знаємо, що... Для тих, хто не знає, хто не зовсім в системі вищої освіти, то будь-який контракт закладом вищої освіти передбачає суму, яка буде сплачуватись протягом цих чотирьох чи скільки-то років навчання, максимум чотири. І в кожному контракті є спеціальна, через те, що вони теж відрегульовані Кабінетом Міністрів, то сума контракту не може збільшуватись більше ніж на індекс інфляції. Власне, тому ця норма колись і з'явилася в Законі "Про вищу освіту", тому що якщо ми щось

фінансуємо, а сума контракту збільшується в університеті на індекс інфляції, то має вистачати усім і для державного замовлення, зокрема. В даному випадку це так само просто буде розповсюджуватись і на гранти. Бо якщо дитина зараз талановита отримала стовідсотковий максимальний грант, потім вона не буде збільшуватись ця сума, а університети будуть збільшувати на індекс інфляції вартість навчання, то вочевидь, що держава перестане виконувати свої функції. Трішки буде болячі за дітей. Тому ця норма була. І я розумію бажання Міністерства фінансів, але ми не вважаємо себе в праві цю норму прибирати, пані Леся. Це перше.

Друга частина. Про 51 відсоток. Про 51 відсоток, знову-таки ми говорили, що ця норма вже є існуюча і діюча в нормі закону, ми просто розширюємо державне замовлення плюс державні гранти. Тобто для того, щоб насправді врятувати ситуацію, тому що ми вже це проговорювали. Тому я вважаю... Ви погоджуєтесь зі мною, що цей фіскальний ризик теж можна зняти? Бачу. Дякую.

Третє. По Державній службі зайнятості України. Ми вже проговорили це. У нас це є в комітетських правках. Ми зараз за це, я сподіваюсь, проголосуємо. Ми забираємо цю функцію з державної служби зайнятості. Це вчора домовлена позиція з Міністерством економіки, з Міністерством освіти, із самим центром зайнятості.

Залишається два питання – матеріальна допомога і розмір підвищеної стипендії. Давайте так...

ІВАНИЩУК Л.А. Можна я додам? І питання перерахування коштів студентам за гранти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, і питання перерахування коштів студентам за гранти. Давайте тоді почнемо з останнього. В чому філософія? Я розумію ризики, до речі, про які ви говорите. Да, непевно, вони теоретично можуть бути ці ризики. І я думаю, що насправді вони можуть і, напевно, і виникнуть в якомусь обсязі, ми не знаємо, в якому. Але чому іде перерахування... чому планується перерахування студенту, а не закладу. Це не тільки просто виконання передвиборчих обіцянок, дякую, пане Михайло, за нагадування в програмі у Президента і в програмі правлячої партії, тут насправді трішки про інше мова. Коли ми перераховуємо, знаєте, у нас цей віртуальний принцип віртуально ходять за студентом вже давно існує, по великому рахунку, і він забезпечується широким конкурсом.

Є проблема в тому, що це не забезпечує, на жаль, основну функцію, яка лежить за цією фразою "гроші ходять за студентом". "Гроші ходять за студентом" повинно забезпечувати вільну академічну мобільність студента. Це, напевно одне з найголовніших правил, яке має бути, щоб студент міг вільно змінити університет або освітню програму в рамках своєї спеціальності або переїхати в інше місце достатньо вільно. І коли ми перераховуємо гроші на рахунок університетів, то вочевидь жоден

університет, жоден заклад освіти не хоче втрачати ці гроші, які йому перераховуються. Тому у нас є непоодинокі випадки, про них вже багато написано, відкрийте просто, зайдіть зараз в інтернет, хто заважає академічній мобільності, і ми все одразу побачимо, хто не дає дозволу, хто затулює документи, хто не дає можливість переводитись з одного університету в інший, а потім дуже важко переводити за ними виплати, які ідуть від держави вочевидь.

Тому, конечно, коли студенти почнуть отримувати це на свої якісь персональні рахунки, ми, чесно кажучи, хотіли би, щоб ця концепція була як з «Підтримкою, яка, пам'ятаєте, ковідна тисяча, яку можна було витратити виключно, наприклад, на літературу, на купівлю книжок. На скільки, міністерство, ви краще за нас знаєте, на скільки збільшився попит на українські книжки і скільки грошей туди прийшло. Та і там були невеличкі зловживання з цими сумами, але все одно вони були в межах статистичної похибки. Тому, в принципі, можна було б це зробити. Єдине, що і, напевно, і варто це зробити. Питання в тому, що треба на рівні підзаконки дуже детально прописати, що буде з тими самими студентами і з виплатами їм на картку в разі, якщо хоча в один місяць не буде здійснено перерахування в університети. Бо це, по суті, це звичайні контрактні зобов'язання студента, які в нас зараз 50 відсотків студентів, плюс-мінус, мають такі зобов'язання, які навчаються за контрактами за кошти фізичних і юридичних осіб. І в них є чітко прописані правила і чітке розуміння. Я розумію, що зараз це будуть бюджетні гроші, тому є своя специфіка в цьому вочевидь. Але я думаю, що можна на підзаконці прописати таким чином, щоб ми не втрачали і потім, як ви досить слушно помітили, щоб ми потім не бігали за цими студентами, щоб заклади освіти їх не шукали по всій країні з тими виплатами, які вони отримали на картку, але не зробили. Я думаю, що ми можемо це зробити на підзаконці.

Тобто у нас залишилися три питання: матеріальна допомога, оце перерахування і розмір підвищеної стипендії. Колеги, продовжуєте другий раунд? Міністерство освіти.

І все ж таки по матеріальній допомозі от просто поясніть, чому саме вона потрібна. От пан Олег зараз сказав про те, що в нас є певні залишки. От мені по пам'яті за останні наші два роки, в нас є дефіцит стипендій, а не залишки. І пам'ятаєте, пане міністр, минулого року з якою проблемою ми стикалися? І, до речі, і завдяки цій постанові, пам'ятаєте, на виконання ініціативи Президента, коли ми переводили з контракту на бюджет, а стипендії не були передбачені.

Мені здається, що в нас більше дефіцит ніж залишок насправді, тому хотілося б насправді почути аргументацію про матеріальну допомогу. Я розумію, що це правильна, така позитивна функція, позитивна норма, яку ми хочемо прописати для людей. Але треба розуміти, просто хочеться якось узгодити це з позицією Міністерства фінансів. Якщо ризики, чи є

необхідність зараз саме це запроваджувати саме в цьому законі? Можливо, ми пройдемося якимось окремим чином.

От, вибачте, я ще раз ще хвилинку у вас займу, от пан Роман вчора був дуже, як би так, засмучений тим, що ми прибрали до другого читання прив'язку соціальних стипендій до фінансово-майнового стану, але я пояснив пану Роману і комітет мене підтримав абсолютно в цьому питанні, що це не є предметом відання цього закону і не ми головний комітет, який займається соціальними стипендіями. Це навіть МОН не є розпорядником, він йде через Мінсоц, Мінсоц цим займається, є комітет Галини Третякової, який цим займається, то варто це робити або в якомусь їх законі, до речі, в одному з них воно є, ви знаєте про це, або нехай Міністерство фінансів подає окремий цей закон. І ми не проти абсолютно, але ми просто вважаємо, що ця норма зараз би прибила би наш закон на взлёті, тому що вона викликає, м'яко кажучи, дискусію, да, і в залі серед депутатів зокрема.

Тому давайте, я б хотів, Міністерство освіти, будь ласка, скажіть, у чому все ж таки необхідність прописання матеріальної допомоги тут? Давайте поспробуємо узгодити це питання: або Міністерство фінансів якимось чином ви вмовите і воно погодиться, або, можливо, ми приборемо зараз із фінальної редакції.

ШАРОВ О.І. Дуже дякую. Сергію Віталійовичу, я хотів би сказати, що тоді, коли виникає питання додаткового фінансування на стипендії, то бракує мільярдів або сотень мільйонів. А тоді, коли в кінці року залишаються залишки, це мільйони або щонайбільше десятки мільйонів. Тобто це речі, це суми, які відрізняються на порядки, це ті залишки, які залишають унаслідок того, що округлюють до певного відсотка кількість отримувачів стипендій, а хтось з отримувачів стипендій відраховується, ще з якихось причин, і залишки залишаються.

Чому саме зараз на матеріальну допомогу? Тоді, коли мова йде про соціальну стипендію, мова йде про тих людей, хто потрапив до вразливих категорій системно. А зараз дуже багато людей, які потрапляють у це, скажемо, ситуативно, це, на жаль, не раз, але ситуативно і внаслідок тих обставин, які несподівано складаються, в силу воєнних обставин. Саме тому просили би це зробити, хоча...

ВИННИЦЬКИЙ М. Якщо дозволите, я хотів би просто зачитати норму в цілому, як вона пропонується в законопроекті. Фінансування вищої освіти за рахунок коштів державного бюджету здійснюється в межах відповідних бюджетних програм у встановленому законодавством порядку на: виплату академічних стипендій, матеріальної допомоги здобувачам вищої освіти, які навчаються за державним замовленням, та докторантам, підготовка і так далі.

Фактично мова йде про те, що цим законопроектом передбачено, що буде сформована окрема бюджетна програма на матеріальну допомогу, і це

відбуватиметься, очевидно, відповідно до встановленого законодавством порядку. Мова йде про те, що можуть депутати її прийняти, можуть її і не прийняти. Кабінет Міністрів може прийняти рішення, що вона насправді на сьогоднішній день, матеріальна допомога може бути на нулі.

Нам здається, що в сьогоднішніх умовах, як сказав Олег Ігорович, насправді здається дуже правильним, що така матеріальна допомога була би дуже доречною, і така окрема бюджетна програма була би доречною в сьогоднішніх умовах. Але наполягати, скажу чесно, не буду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле, пане Олеже, я правильно розумію, що... поправте мене, якщо я неправий, бюджетні кошти за програмою, яка має забезпечувати фінансування вищої освіти, будуть розподіляти на свій розсуд керівники закладів вищої освіти, якщо вважають, що якомусь студенту потрібна матеріальна допомога, я правильно розумію?

ВИННИЦЬКИЙ М. Ну, це питання насправді буде вирішено на підзаконці, але ймовірність висока, що буде... не те що ймовірність, але буде процедура, за якою особа, яка вчиться за державним замовленням, може звернутися до відповідних органів за матеріальною допомогою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До яких відповідних органів?

ВИННИЦЬКИЙ М. В даному випадку, ймовірно, що це буде в своєму закладі вищої освіти, це найближче і найбільше логічне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А зараз заклад вищої освіти може зі свого спеціального фонду дати матеріальну допомогу, так само, як він дає викладачам, чи може дати студентам?

ВИННИЦЬКИЙ М. Може.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може. Тоді у мене логічне питання: навіщо для цього використовувати кошти державного бюджету, які в нас вкрай обмежені? Мені здається, якщо ми можемо хоча б на гривню підняти зарплату викладачам, то, може, ми краще туди відправимо ці гроші, або дамо більше грантів талановитим студентам, і плюс ще декілька дітей зможуть отримати грант на навчання і отримати вищу освіту? Наскільки це принципово?

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергій Віталійович, воно не є принципово. Єдине, що скажу, що є в нас та реальність, про яку говорив мій колега. А стосовно того, що в нас є залишки коштів, які залишаються зі стипендіального фонду, який йде саме за рахунок загального фонду, не спецфонду, в закладі, які залишаються на кінець року і не є перехідними. Відповідно в даному випадку

вони могли би бути використані на користь студентів. Вони не можуть бути використані, як ви добре знаєте, на підвищення зарплат викладачів.

Тим не менше, ще раз наголошую, це не є те принципове питання в цьому законопроекті, яке нас має зараз зупиняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Лесю.

ІВАНИЦУК Л.А. Сергій Віталійович, я все-таки знову повертаюсь до того, що в нас є багато дефіцитних напрямків, які не покриті коштами державного бюджету, і відповідно матеріальна допомога не повинна зараз звучати, оскільки вона не прорахована, ми не розуміємо, про яку суму коштів йде мова. І також хочу нагадати, що у разі виникнення якихось непередбачуваних проблем у того чи іншого студента, також є кошти студентського самоврядування, які можуть використовуватися для допомоги таким студентам.

Тому наразі, і це знову-таки, як зазначили колеги, це буде потребувати відкриття нової бюджетної програми, передбачення додаткових коштів. У нас фізично не існує цих коштів. Тому запровадження додаткових напрямків використання без фінансової забезпеченості наразі це виглядає абсолютно нелогічним.

І я також хочу зазначити не лише про матеріальну допомогу, також в цей пункт включені напрямки: розвиток матеріально-технічної бази державних закладів вищої освіти, забезпечення академічної мобільності учасників освітнього процесу, міжнародної діяльності. Тобто всі ці пункти, якщо читати пункт 3, це будуть окремі напрямки, які мають фінансуватися за окремими бюджетними програмами. Наразі ці напрямки і так фінансуються закладами вищої освіти в межах їх фінансових планів. Тому ми просили цю статтю в цій частині залишити в поточній редакції і не передбачати нових бюджетних програм, це фінансово абсолютно не забезпечено.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. 808 правка, зараз подивимося.

Юлія Миколаївна, що скажете про матеріальну допомогу, ну як голова підкомітету вищої освіти?

Добре. Зараз просто я подивлюся цю 800 якусь правку. Отже...

ІВАНИЦУК Л.А. Це 800-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А?

ІВАНИЦУК Л.А. 800 правка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз гляну на неї. А що... Я перепрошую, а як ми, пане Михайло, а як ми змінили цю статтю? Ми ж просто, здається, додавали матеріальну допомогу, ні?

ІВАНИЦУК Л.А. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В поточній редакції не було матеріальної допомоги, я правильно розумію?

ІВАНИЦУК Л.А. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В першому читанні. А все інше було?

ІВАНИЦУК Л.А. Ні, не було. І ось ці напрямки: матеріально-технічна база, академічна мобільність, вони з'явилися до другого читання. І це знову-таки як нова бюджетна програма виглядає. В поточній редакції це звучить, що всі ці напрямки передбачаються у фінансових планах закладів вищої освіти і покриваються за рахунок коштів державного замовлення, які вони отримують. А зараз це звучить як нові напрямки, які потрібно буде фінансувати окремо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Давайте так, є поки що попереднє рішення, але я би хотів би, щоб ми проговорили зараз ще друге, тому що вони, мені здається, можуть бути схожі.

По розміру підвищеної стипендії спеціальної, наскільки, колеги, нам принципово зараз вписувати мінімальну заробітну плату чи півтори мінімальні... Я все розумію, дивіться, я все розумію, я абсолютно підтримую це всередині себе, так само, як я і підтримую те, що записано в нас по заробітним платам вчителям, які було до нас прийнято колись. Але ми всі знаємо, що ця норма не працювала ніколи і працювати не буде. До неї ще була прийнята норма про зарплати науковцям, і вона теж ніколи не працювала.

І отут питання, якщо в нас там є от першим абзацом, який іде, наскільки я пам'ятаю, перед прописаними мінімальними заробітними платами, то там, здається є, що в порядку і в розмірі, визначеному Кабінетом Міністрів. Якщо ми просто залишимо цей абзац, але це зніме зауваження Міністерства фінансів?

Пане Михайло.

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергій Віталійович ви, я думаю, розумієте, що в даному випадку і тут я можу аргументувати це з різних боків. Скажу таким чином, я розумію позицію пані Лесі і Міністерства фінансів, що сума має визначатися Кабінетом Міністрів, тому що саме Кабінет Міністрів зможе

передбачити, які є можливі асигнування в зв'язку з фінансово-економічною ситуацією в країні. Це зрозуміла державницька позиція.

Але, ця державницька позиція нас призвела до того, що на сьогоднішній день у нас є академічна стипендія в сумі 2 тисячі гривень. І я думаю, що ми на сьогоднішній день розуміємо, що саме 2 тисячі гривень є достатньо проблематична, якщо це має бути сума, яка заохочує студента до покращеного навчання. Саме тому мова йшла про те, щоби зафіксувати суму, яка буде сутнісно більшою, ніж та, яка зараз надається в межах академічної стипендії.

Друге. Я хочу звернути увагу народних депутатів, що концепція цього законопроекту передбачає, що має бути певний стимул до того, щоби перше робоче місце було прийняте за конкурсом, саме за держзамовленням. Мова йде про те, що ми не передбачаємо стягнення за невиконання контрактних зобов'язань в сумі, яка включає в собі саму вартість навчання. Тому що в даному випадку є застереження, в тому числі, наскільки я пам'ятаю, Головного експертного управління стосовно конституційності такої норми. Але, якщо мова йде про стипендію, то в даному випадку це є потужним елементом якраз цього контрактного зобов'язання. Тому ця стипендія має бути суттєвою, вона має бути вищою ніж сьогоднішня академічна стипендія.

Стосовно прив'язки до чогось, ми обрали мінімальну заробітну плату, тому що ми розуміємо, що саме це є той критерій, який використовується в дуже багатьох і в підзаконних актах, і в законах. Якщо є пропозиції до чогось іншого це прив'язати – можна, але залишати це повністю на відкуп Кабінету Міністрів, мені здається, достатньо небезпечним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Лесю, у мене просте питання. Ви будете Міністерством фінансів блокувати цей закон, якщо там буде прописана мінімальна стипендія в розмірі мінімальної заробітної плати?

ІВАНИЦУК Л.А. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле...

ІВАНИЦУК Л.А. Я можу пояснити, колеги, якщо дозволите. Два слова. Дивіться, на сьогоднішній день розмір мінімальної заробітної плати... Стипендія буде виплачуватися для магістерського рівня 12 тисяч гривень, ні, для третього рівня здобуття освіти 12 тисяч

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Лесю, там для бакалавра і магістра – 8, а для аспірантів – 12.

ІВАНИЦУК Л.А. 8, так. 12, для аспірантів – 12.

Сьогодні мінімальна заробітна плата лікаря 20 тисяч гривень. Це зафіксовано в постанові Кабінету Міністрів. Я не думаю, що через два роки у

нас відбудеться економічний бум і ми зможемо підняти і заробітну плату лікаря, і платити такі розміри академічних стипендій, навіть якщо мінімальна заробітна плата не буде збільшуватися.

Окрім того, я хочу зазначити, ми ці стипендії підвищені будемо платити від двох років, тобто це не виплата на один, на два, на три місяці як стимул, ми будемо платити такі розміри роками. І я хочу наголосити, що навіть виплата такої академічної стипендії ніяким чином не буде гарантією щодо подальшого працевлаштування студентів, тому що на сьогоднішній день ми абсолютно не розуміємо, яким чином у нас будуть змінені підходи для державного замовлення, ми не розуміємо, які професії будуть в нього включені, і ми знов-таки можемо отримати той же самий ризик, який у нас є всі останні роки, коли наші студенти випускаються з вузів і не йдуть працювати. І отримуючи таку підвищену стипендію роками, студент ніяким чином не буде зобов'язаний... умовно, його ніхто не зможе примусити йти працювати на те перше місце роботи, яке запропонує центр зайнятості. І єдине, що буде змушений цей студент зробити: а – це повернути цю стипендію і ще при умові, якщо в нього будуть доходи і якщо хтось буде ціленаправлено займатися претензійно-позовною роботою.

На мій погляд, через два роки ми дійдемо до тієї ситуації, коли цю норму будуть зупиняти Законом про державний бюджет, наприклад, тому що вона не буде фінансово забезпечена. І єдине, що ми в кінцевому результаті отримуємо, це суспільний резонанс, коли студенти будуть посилатися на Закон "Про вищу освіту", вимагати свою підвищену стипендію, державний бюджет буде не спроможний це виплачувати, і ми отримуємо третю проблему в порівнянні академічна стипендія, соціальна стипендія, які на сьогодні фінансово не забезпечені, ще буде додаткова стипендія при першому працевлаштуванні. Навіщо?

КИРИЛЕНКО І.В. Можна, Сергій Віталійович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, ви по цьому саме пункту? Бо у мене теж є коментар. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний Сергій Віталійович, подивіться на годинник, подивіться, півтори години – одну двадцять п'яту закону дискутують два міністерства. Скажіть, це питання комітету чи це питання уряду? Я сиджу не те, що здивований, я шокований. Протилежні думки у двох урядових структур, і ми повинні розрулювати цю історію. Та ми повинні зараз голосувати правки, вже збалансовано документ. Хай він повністю не збалансований, він сирий. Міністерство фінансів в особі керівника департаменту, не в особі навіть міністра, чітко заявила, делікатно нечітко, ми будемо блокувати цей закон.

Сергій Віталійович, я не уявляю собі, щоб ви як голова комітету вийшли на трибуну із заблокованим законом. Ми виходили з законом, який

набирав 300 голосів. В уряді немає єдності. Вона правильно говорить, це цілі бюджетні програми. Програми, бюджетні напрямки, це ж місяцями треба відпрацювати, механізми і так далі і тому подібне.

Ви дивіться, у нас, Сергій Віталійович, виборче законодавство, яке нове нам запропонував Європейський Союз, який ми прийняли, при цьому Президентів, йде відпрацювання на місцевому рівні, і зараз нас вже тренують, кожен рік по п'ять-шість разів збирають політичних лідерів, як цей закон запрацює, щоб він бездоганно запрацював, щоб країна нарешті позбулася від політичної корупції. Тут закон, який, вибачте, торкається всієї нашої спільноти, не тільки освітянської, це всіх людей стосується, у нас іде дискусія на рівні ще міністерств, які не з'ясували, а де ж тут, як кажуть, собака зарита. І ми з таким законом будемо виходити в зал?

Я цілком згоден із заступником міністра, що це програма Президента. Друзі, сьогодні рівно п'ять років, як Президент був обраний на другому турі. І пам'ятаєте, в перші місяці турборежиму було прийнято 50 реформаторських потужних законів, включаючи перший закон, коли зняли депутатську недоторканність за два тижні, а до цього 20 років не могли зняти. Ви п'ять років, колеги, йшли до того, щоб прийняти закон в самий невідходящий момент. Зараз Президент за інше закликає – за злагоду в суспільстві, ні в якому разі не збурювати суспільство. Він відкликав, дав доручення уряду відкликати перший варіант Закону про мобілізацію, бо там було нахомутано скільки всього. І це Президент зніціював заради спокою в суспільстві, воно і так збуджене. Цей закон не збудить суспільство? Я не хватал за кінчик язика представника Мінфіну, але через слово говорили, що обов'язково ми матимемо якісь проблеми.

Сергій Віталійович, я ще раз просто вас як голову комітету прошу, не можна цей закон вносити в зал, ви самі бачите, півтори години два міністерства не можуть знайти точки зору спільні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Пане Михайло, ви будете наполягати на цій нормі про мінімальну заробітну плату?

ВИННИЦЬКИЙ М. Нам важливо, щоб цей законопроект запрацював. Але, з іншої сторони, Сергій Віталійович, я думаю, що ми розуміємо, що якась прив'язка до чогось має бути. Тому що в даному випадку, якщо це повністю перейде на визначення Кабміну, то, вибачте, але конструкція, яку ми разом будували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайле, ви ж розумієте, що... Давайте так, є два варіанти розвитку подій, комітет може прийняти мінімальну заробітну плату. Але якщо вона не запрацює, це, по-перше, буде ганьба знову для парламенту, який прийняв закон, який працювати не буде, який буде

зупиняється Законом про Державний бюджет, як це часто робиться, є спеціальна стаття в Законі про Державний бюджет, яка зупиняє купу інших статей інших законів. І так вже традиційно склалося, неприємно традиційно, але склалося. Більше того, ми ж знаємо точно, що зараз, під час воєнного стану, у Міністерства фінансів є право вето на закон. Ми можемо прийняти цю норму, але вона не дійде до зали, закон не дійде до зали.

Що нам важливіше? Є два варіанти розвитку подій. Знову-таки ми можемо це прийняти, але, мені здається, є висока імовірність того, що ми всі зганьбимося. Є другий варіант розвитку подій. Ми прибираємо зараз, повертаємось в цій частині, де прописана матеріальна допомога до того, що було в першому читанні. І ми прибираємо з цього абзацу, який стосується спеціальної академічної стипендії, ми залишаємо той абзац, що вона визначається і виплачується у розмірах і в порядку, визначених Кабінетом Міністрів, але прибираємо прив'язку до мінімальної заробітної плати.

ВИННИЦЬКИЙ М. Я думаю, якщо ви питаєте мою думку, це моя особиста думка, очевидно. Якщо депутати приймають таке рішення, нам важливо, щоб цей законопроект запрацював. Якщо це є та жертва, на яку ми маємо покласти, ну, я думаю, що ми готові на такий крок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайле.

ГРИШИНА Ю.М. Сергію Віталійовичу, можна слово? Друзі, вже фактично пройшло півтори години, я в продовження того, що сказав Іван Григорович.

Дивіться, я, по-перше, хочу відмітити роботу міністерства, міністра, пана Михайла - всіх тих, хто зараз працював над цією реформою. Взагалі реформи – це дуже складно, це велика робота, ми це вже проходили. Але реформи треба робити. Але, друзі, я знову ж таки продовжую ту думку, яку я висловлювала на підкомітеті.

Ми, дійсно, проробили велику роботу, готуючи цей законопроект до другого читання. Це було складно, тому що, дійсно, в першому читанні законопроект був сирий. До другого читання він значно покращився, але все одно залишаються великі ризики, які, на жаль, можуть в разі прийняття зараз цього законопроекту, вони можуть, те, що ми отримуємо негатив від суспільства, воно може перекрити ті наміри, які має міністерство, які ми підтримуємо: зробити цю реформу фінансування системи вищої освіти. Це велика, ґрунтова реформа, і воно так швидко, з коліс, не робиться. Тому що це робиться для людей, для абітурієнтів, для їх батьків, для наших громадян України.

Зараз в країні йде війна, для всіх вступників завжди вступна кампанія – це стрес. У мене пропозиція, яку я вже повторюю п'ятий раз, ще повторюю зараз. Ідея чудова, ідея прекрасна, я пропоную продовжити, доопрацювати цей законопроект, і не приймати його з коліс, тому що це погано може

закінчитися, з великою вірогідністю, для тих, для кого ми цей законопроект приймаємо.

В нас вже розпочалася вступна кампанія. Очевидно, що ми не встигнемо довести це до кінця цей законопроект. Ми всі бачили висновок ГНЕУ про порушення Конституції, ми бачили висновок Міністерства фінансів, є великі ризики. Тобто ми зараз всі дійсно півтори години бачимо, як сперечаються між собою два міністерства. Це говорить про що? Що цей законопроект ще потребує дискусій. Да, Сергій Віталійович? Він ще потребує дискусій, він ще потребує щоб ми сіли, зібрали всіх представників Кабміну і разом зробили якісний реформаторський законопроект, за який нам люди подякують, а не, вибачаюсь, а не зроблять те, що вони зроблять, якщо ми приймемо зараз його в такому вигляді і запустимо в роботу зараз. Не заслужили наші діти зараз, щоб ми в таких умовах проводили вступну кампанію.

Давайте допрацюємо, сядемо разом, витратимо ще стільки часу, скільки потрібно, доопрацюємо і запустимо. Я не розумію, чому такий поспіх? Для чого зараз запускати його, коли всі адекватні люди і неадекватні в країні розуміють, що вступна кампанія вже триває. Ну, навіщо це робити зараз, якщо можна його допрацювати, прийняти, розробити спокійно підзаконку, прокомунікувати із суспільством і зробити класну реформу, і зробити дійсно те, за що подякують люди. В мене така пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Я ж казав, що це не по матеріальну допомогу і не про підвищення стипендій, які ми зараз обговорюємо, да, ми зараз обговорюємо ці конкретні речі для того, щоб зняти зауваження, ключові зауваження Міністерства фінансів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ШАРОВ О.І. Зустрічне зауваження. Той пункт, де про матеріальну допомогу, якщо буде вилучатися слова "матеріальна допомога", прохання зберегти інші редакційні зміни в цьому абзаці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інші редакційні зміни, це які?

ШАРОВ О.І. Про правильне... більш коректне формулювання: категорій здобувачів, які отримують звичайні академічні стипендії, і так далі. В цьому пункті є, в 263-му, здається, рядку є ще редакційні зміни, крім "матеріальної допомоги".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Лесю.

ІВАНИЦУК Л.А. Редакційні зміни ми підтримуємо, звичайно. Але також просимо, нагадую, про пункт 6, 7, 8, які з'явилися ... *Не чути*) програми, теж виключення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми пам'ятаємо про це.

ГРИШИНА Ю.А. І, до речі... Зараз, одну секундочку. До речі, з приводу мінімальної заробітної плати. Насправді якщо зараз виключити цю норму... У нас же який концепт? Що ми передбачили мотиваційні норми для того, щоб наші випускники мали можливість використати це перше робоче місце. І це одна із основних сутностей цього концепту. Якщо зараз ми будемо вимушені від цього відмовитися, то він теж лягає. Говорить про те, що ще потрібно попрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дамо завершити пані Лесі.

ІВАНИЦУК Л.А. Якщо можна, Сергію Віталійовичу, все-таки я хочу наголосити, що нам всім і народним депутатам у першим чергу, перед прийняттям цього закону важливо бачити моделювання фінансове, як цей закон запрацює в 24-му році. Тому що я наголошую: на сьогоднішній день кошти закладами освіти використовуються за старим кошторисом. І чим довше ми не будемо бачити цього моделювання, чим довше ми будемо відтягувати застосування формули і резервування коштів на гранти, тим довше ми не будемо розуміти, які заклади освіти можуть просісти, тому що ми не знаємо, в які заклади освіти підуть студенти з грантами. Це дуже важливий аспект.

Наголошую: на сьогоднішній день кошти по закладам вищої освіти в усіх розпорядників коштів розподілені, резервів не залишено. І необхідно здійснити моделювання по закладам освіти і розуміння того, на які бюджети вони можуть розраховувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло.

ВІННИЦЬКИЙ М. Пані Лесю, я розумію, що ми зараз продовжуємо дискусію між двома міністерствами. Я насправді, ви знаєте, що я з величезною повагою ставлюся до вас і надіюся, що ви те саме скажете про мене. У даному випадку ми партнери. Насправді те, що зараз відбувається ця дискусія, це ознака того, що у нас у країні не рашизм, а демократія. Це дуже добре. Насправді у нас відбувається відкрита дискусія між двома міністерствами.

Але я вас дуже прошу, давайте ми не будемо все-таки трошечки виходити за рамки. Тому що так як я... Ви наполягаєте на те, що в 24-му році на сьогоднішній день немає резерву і що всі кошти вже розподілені. Я вам ще раз нагадаю, що ми буквально вчора з вами розмовляли про Постанову 1146 і

про те, як ми будемо розподіляти кошти між закладами вищої освіти у 24-му році. Правда є, що ці кошти не збільшаться в державному бюджеті, ми будемо в рамках тих асигнувань, які є націлені на 2024 рік, працювати, але скільки конкретно кожен заклад отримає, на сьогоднішній день є ще, я розумію, що це запізнено, але є ще не вирішено. Воно мало бути вирішено минулого тижня, ми чекаємо в даному випадку на цей законопроект.

Я вас дуже прошу, давайте будемо все-таки говорити такими категоріями, як є, давайте вернемося до конкретики нашої. Матеріальна допомога, в даному випадку ми знімаємо це питання. І прошу, Сергію Віталійовичу, давайте ми погодимось на те, міністерство погоджується, що матеріальне питання по 263-му рядку, де мова йде про матеріальну допомогу, це для нас не є принципове питання.

Я прошу, щоби ми дійшли до спільної згоди стосовно того, що ми робимо з підвищеною академічною стипендією. Якщо ми говоримо про підвищену академічну стипендію, яка просто визначається Кабміном, ми розуміємо, що в даному випадку це, будемо надіятися, що через да роки, можливо, ми будемо мати трошечки, скажемо так, спосіб, звідки знайти гроші для того, щоби підвищити академічну стипендію до того рівня, який буде дійсно нормальним стимулом. Ми можемо ризикнути зараз і сказати просто, що визначається Кабміном, в такому випадку знімається, очевидно, застереження Міністерства фінансів, і через рік, через півтора, треба буде вносити зміни до законопроекту чи до закону. Це один варіант.

Другий варіант, вносимо таким, як зараз є, і ризикуємо, що через рік, через два ця норма буде призупинена на рівні Закону про державний бюджет. І в одному, і в другому випадку є ризику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ви розумієте, що зараз ми стаємо на розтяжку. Або ми прописуємо норму, яка з великою ймовірністю не запрацює і вона буде в законі, і буде там назавжди, бо я нагадаю, що при спробі змінити щось в законі, ніхто не зменшує розміри, да, ми ж не можемо переглянути, наприклад, норму, яка стосується трьох мінімальних заробітних плат вчителів, чотирьох прожиткових мінімумів, да, ми ж не можемо її змінити, тому що нам це забороняє законодавство. З іншого боку, якщо ми перекладаємо це на Кабінет Міністрів, то в нас є інші ризику. Ви не хочете все ж таки узгодити це між собою, це урядовий законопроект? Я з чим погоджуюся з Іваном Григоровичем, єдине, колеги, що мені зараз так виглядає більш реалістичним, це зараз зробити паузу в роботі комітету до завтрашнього дня і для того, щоби вам дати одну добу для того, щоби ви узгодили ці позиції з Міністерством фінансів і вийшли з єдиною позицією. І ми завтра продовжимо засідання комітету, там, о 12-й годині, наприклад. Це я бачу як варіант.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут... І насправді це питання, яке ми зараз не вирішимо, і депутати члени комітету вже п'ятий рік в парламенті чітко знають, що таке вносити зміни в законодавство, особливо які понижують якусь соціальну складову. Правильно, Юлія Миколаївна? Правильно.

ГРИШИНА Ю.М. Абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так-от, давайте так, просто тут є наступне питання, ми можемо прийняти будь-що, що потім буде заблоковано Міністерством фінансів, не дійде до зали, або ще гірше – ми приймемо в залі те, що потім ніколи не запрацює. І ми це, ми за це критикували попередників і дуже не хочеться, щоб ми залишали по собі такий спадок.

Тому, колеги, якщо ви не заперечуєте, я попрошу вибачення у всіх, хто приділив півтори години нашому засіданню, підключився зараз, але попрошу це зробити знов-таки завтра. І ми робимо перерву в нашому засіданні комітету до завтрашнього дня до 12-ї години. Я всім дякую і завтра розглянемо інші питання. І на цьому питанні ми... Це ключове питання насправді, яке зараз є в комітеті, тому, шановні колеги, робиться перерва в засіданні комітету до завтра до 12-ї години. У Міністерства освіти і науки є час з Міністерством фінансів опрацювати спільне рішення.

Пані Леся, не заперечуєте?

ІВАНИЩУК Л.А. Да. Дякую. Активно будемо працювати зараз. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, що перед тим як ми зробимо перерву, я би хотів, щоб ми зараз коротко розглянули одне питання. Це питання стосується Міністерства культури. Я перепрошую за те, що ми забрали у вас багато часу, пане міністре, але це насправді важливе питання, давайте ми його зараз, щоб завтра вас не відволікати від роботи.

У нас зараз є діюча норма в законі, яка говорить про те, що при розрахунку конкурсного балу на творчі спеціальності 40 відсотків – це вага ЗНО/НМТ, 60 відсотків – це вага творчого конкурсу. Пропозиція ваших колег була, які були на робочій групі, зробити співвідношення 30 на 70. Якщо можна, будь ласка, проаргументуйте цю позицію, і ми приймемо рішення зараз, щоб завтра вас не відволікати.

_____. Дякую, шановний Сергій Віталійович, шановні колеги народні депутати, всі учасники сьогоднішнього засідання.

По-перше, хочу подякувати комітету за уважне відношення до всіх пропозицій, які надійшли від нашого міністерства в процесі підготовки законопроекту до другого читання. Майже всі наші пропозиції були

враховані. Ми відповідально теж у свою чергу віднесли до того, щоб наші пропозиції були якісними, тому для нас приємна така оцінка.

Щодо питання, яке ви зазначили зараз і яке для нас справді є актуальним, ми виходимо з того, що питання мистецької освіти як спеціального виду освіти, вони поширюються на досить невелику категорію громадян. Громадян, які, якщо можна так сказати, мають дар божий, які, окрім цього, ще й мають велику працездатність і бажання реалізувати себе в абсолютно специфічній сфері – сфері мистецької діяльності. Це не така велика категорія абітурієнтів, які здійснюють спробу стати студентами, слухачами вищих навчальних закладів, але це, без сумніву, ті, хто вартий особливого відношення і уваги.

Сьогодні справді держава, і це зазначено в законодавстві, визначає як окрему категорію абітурієнтів на здобуття вищої освіти за мистецькими спеціальностями. І та вага мистецького конкурсу, творчого конкурсу, який закладений при вступі, вона підкреслює це. В той же час наш аналіз доводить, що, на жаль, далеко не завжди от на цьому прикордонному форматі ми враховуємо і можемо забезпечити вступ для тих абітурієнтів, які справді цього заслуговують якраз в силу того, що оці от 10 відсотків від 60 до 70, може, десь і не вистачає.

Зрозуміло, що ідеальною є картина, коли повністю рішення приймається тільки на основі творчого конкурсу, зрозуміло. І останні два роки показали, що це була не помилка, що справді ми дали можливість обдарованим дітям здобути бажане для них посвідчення студента. Але навіть 70-відсоткова норма, яка б надала ваги творчому конкурсу, для нас була б, здається, бажаною, бо саме ті діточки, які все своє життя перед вступом присвятили, позбавляючи себе іноді загальних для більшості дітей розваг і форми організації свого життя, зосереджуючись на опануванні знань саме в обраній ними мистецькій спеціальності, мабуть, точно розраховують того, щоб держава врахувала їхні здібності, враховувала їхню цілеспрямовану підготовку і дала можливість у подальшому стати гордістю нашої країни і нести високе українське мистецтво за межами нашої країни, далеко по світу прославляючи її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане міністре, дякую. Насправді дуже емоційний і великою мірою переконливий спіч. Дякую. Але для того... *(Шум у залі)*

Я дозволю собі взяти паузу на обдумування, а поки що Сергій Валерійович, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Шановний Ростиславе Володимировичу, по-перше, дуже, дійсно, дякуємо і за позицію, і за те, що, як кажуть, маєте терпіння досидіти, і до цього спічу. Мені дуже приємно, що наш комітет є якраз тим майданчиком, де різні міністри зустрічаються, різні міністерства комунікують. Хотілося б, щоб це більше відбувалося всередині Кабміну, але

наш комітет завжди відкритий. І я дякую голові комітету і всім колегам за ту атмосферу, яку вони створили задля реалізації цієї взаємодії.

Що стосується відсоткових норм. Я думаю, що колеги погодяться, напевно чи в комітеті є, скажемо так, більший прихильник інструментів зовнішнього незалежного оцінювання. Окей, я не буду брати на себе більше, є ще палкі прихильники, але так чи інакше я є людина, яка завжди відстоювала цінності зовнішнього незалежного оцінювання. І якби ви зараз спитали, наприклад, там... От я кажу там: чому 60, чому 70? А Сергій Віталійович каже: а чому не 80? Я думаю, так само можна говорити про 50 на 50 і 40 на 60 і так далі. Але, оскільки у нас військовий стан, воєнний, вибачаюсь, стан, оскільки у нас немає можливості зараз проводити зовнішньо незалежне оцінювання в декілька днів і ми проводимо його у форматі національного мультипредметного тесту, а це означає, що в один день всі предмети і всі діти пишуть однаковий перелік предметів, зокрема математика, яка обов'язково має там бути, і я буду робити все, щоб вона там і залишалася.

ГРИШИНА Ю.М. *(Не чути)*

КОЛЕБОШИН С.В. Це для вас, Юлія Миколаївна, особисто. Ми маємо ситуацію дійсно, про яку говорив Ростислав Володимирович, коли недостатня, скажімо так, якість знань з окремих предметів стає перепорою задля повноцінної реалізації творчого потенціалу тієї чи іншої молоді людини, яка планує стати студентом закладів мистецької освіти. Саме тому, я вважаю, що в нинішньому контексті і в нинішній ситуації ця пропозиція Міністерства культури може бути підтримана, і ми можемо говорити про таку зміну оцих от квот.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Наталія Романівна, будь ласка.

ППА Н.Р. Дякую за спіч. Мене, чесно кажучи, він не переконав взагалі.

Я не бачу переваги, чому...

КОЛЕБОШИН С.В. А це проблема онлайн, пані Наталія. В офлайн, якби ви були з нами, ви б відчули цю вібрацію, цей вайб.

ППА Н.Р. Добре. Але я продовжу про те, що я не бачу, в чому є перевага. Я, навпаки, маю звернення від багатьох митців, що їм теж треба люди, які мають добрі знання в інших сферах, тому що, щоб для того потім поширювати і власний талант і здобувати під нього кошти, і робити проекти, для цього потрібні знання і математики, і інших сфер. Мене, наприклад, дуже

зачіпає тема академії, яка носить ім'я Чайковського, який не вважав себе українцем. І я думаю, що якби люди в цій академії мали... знали, мали кращі гуманітарні знання і здавали би ЗНО в свій час, то, можливо, сьогодні ми не мали би теж такої гострої дискусії в суспільстві, чому наша українська національна академія носить ім'я російського композитора. Тому відповідно, чесно, мене навпаки насторожує, бо приклад, який ми сьогодні маємо і з Оксаною Линів, яка чомусь теж недостатньо добре мала і гуманітарну складову, і знання, поширення знань.

Я насправді... Ви ж також згадали, що останні два роки, коли захищають, мають тільки творчий конкурс по факту, що це вплинуло позитивно, але я не почула як, ні в цифрах не почула, ні в аргументах не почула. То я прошу дати відповідь і про це, і про те, чому ви вважаєте, що знання, коли є талант, не потрібні. І приведіть мені протилежне. Бо я, навпаки, думаю, що коли є талант і є знання, то людина і сама може більше просунути свій талант і отримати кошти, і відповідно зробити ім'я Україні на міжнародній арені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане ... *(Не чути)*

_____. Шановна колего, щиро дякую вам за виступ. І погоджуюсь з вами і не тільки на 60, і навіть не на 70, а на 100 відсотків. Справді, інтелектуальна сучасна людина не може реалізувати себе в повній мірі, якщо вона не вміє писати, не знає своєї історії, не може належним чином висловити свою думку і навіть порахувати врешті-решт той дохід, який вона вправі як митець заробити і привласнити собі в законний спосіб. І саме тому ми підтримуємо ті рішення, які були прийняті і сьогодні які і надалі сповідує комітет щодо необхідності застосування і форм зовнішнього незалежного оцінювання, і тимчасово НМТ-тесту сьогодні як важливого елемента задля того, щоб рівень нації був необхідним задля того, щоб відповідати середній тій планці, яка має бути в сучасному розвинутому суспільстві.

Щодо вашого запитання про академію. Ми прагнемо, і ця позиція зазначена мною особисто і в документах міністерства, скоригувати назву академії, київської Національної академії музики імені Чайковського, позбавивши її імені російського імперського композитора Чайковського. Ми звернулися в установленому законодавством порядку до самої академії, до колективу. На жаль, сьогодні, мабуть, наших аргументів виявилось недостатньо. Ми вважаємо за доцільне і саме тому ініціювали і просимо комітет внести зміни до законодавства, яке давало б органу управління, засновнику приймати самостійно рішення щодо назв утворених ним суб'єктів господарювання в тому числі вищих навчальних закладів. Наразі утворивши якийсь заклад, підприємство, установу чи організацію навіть університет, академію, ми одразу стаємо заручниками трудового колективу і не маємо

можливості і права скорегувати позицію навіть нашу ж власну під час найменування того чи іншого закладу.

Тому після того, як буде рішення у разі його прийняття Верховною Радою України і коли засновник отримає врешті-решт право самостійно без улесливих слів і компромісів з трудовим колективом, а рівно сказати, з керівництвом трудового колективу, вирішувати ці питання, тоді я зможу прозвітувати перед вами про те, що ваш депутатський наказ щодо внесення зміни в назву академії буде виконано.

ППА Н.Р. Дякую.

Наказу швидкого не можу видавати, в цьому я готова вас підтримати. І прошу відповідь про другу частину, бо обґрунтування, чому варто 30 на 70, я не почула, і, будь ласка, з цифрами і аргументами.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна.

Будь ласка, колеги.

_____. Дозвольте? Всіх вітаю, шановні народні депутати, шановні присутні. Як ми і обіцяли, ми зробили моделювання, скажемо так, для того, щоб показати результати остаточні, я буквально 3 хвилини розкажу, звідти взяти інформацію, щоб було зрозуміло хронологічно, як відбувалося це моделювання. Хоча на вчора, я чесно вам скажу, я думала, що будемо відмовлятися, але дякую Олегу Ігоровичу, він підказав математично, як це можна було б вообщє зробити.

Зі свого боку ми звернулися до інфоресурсу, щоб вони вивантажили всі заяви, подані абітурієнтами саме на спеціальності, на яких передбачено при вступі складання творчого конкурсу. Спочатку хотіли робити це моделювання виключно для органу управління Міністерства культури та інформаційної політики. Можна я виведу на екран, щоб було зрозуміло.

Ми отримали інформацію про те, що я сказала, в такому вигляді за п'ять років зробили, але моделювання зробили для 21-го року, чому? Тому що конкурсний бал, який працював у співвідношенні 0,6, працював у нас в 21-му році. 2019-2020, попередні роки, ми мали співвідношення 0,5 творчого конкурсу по 0,2 кожного предмету ЗНО і 0,1 середній бал документа. Рік ми пропрацювали у співвідношенні 0,6 до 0,4. І два роки у зв'язку з війною ми працювали взагалі з коефіцієнтом 1,0.

Чому ми взяли моделювання для всіх закладів освіти, які готують на сьогодні по творчим спеціальностям? Тому що доля, частка да, частка спеціальностей творчих, які готуються, здобувачів, станом на 1 січня 2024 року, які є здобувачами закладів освіти в підпорядкуванні Міністерства культури, складає 32 відсотки. Тому ми вирішили зробити це моделювання враховуючи і заклади освіти, які є не в підпорядкуванні Міністерства культури.

Із інформації, яка була вивантажена інфоресурсом, були прибрані люди, які вступали не на основі повної загальної середньої освіти, це було для нас дуже важливо, щоб це було моделювання вірне. Були залишені тільки громадяни України, тому що у нас конкурсний бал у іноземців складається по-іншому. Враховано творчий конкурс і два предмети ЗНО, тобто це є, в принципі, базова інформація, з якої робилося моделювання.

Якщо ми розподілимо, порахуємо співвідношення, це фактично, що у нас було в 2021 році, коли в суму конкурсного балу складник творчого конкурсу складав 60 відсотків. І порівняємо його з сумою балу, яку б потенційно отримав вступник при творчому конкурсі 0,7, ну, і пропорційно було зменшено два ЗНО з 0,2 на 0,15, ми отримуємо різницю, з якою ми і працювали.

Я вам одразу покажу розподіл зарахування вступників на бюджет, тут ми взяли зараховані в сфері управління Міністерства освіти і Міністерства культури. Чому? Я відкинула тут приватні заклади освіти і комунальні, тому що вони показують дуже низький рівень творчих конкурсів при зарахуванні на бюджет. Це є достатньо маленька доля, але для того, щоб ми бачили, в принципі, хто у нас зараховується і який конкурсний бал для себе взяти для розрахунку. Зараз, перепрошую. 170 я навіть поставила, що ми вважаємо, що то ...*(Не чути)* для нас гарно.

Що ми отримали як результат? Ми отримали, хто би у нас би додався би і кого б ми втратили. Що ми маємо як результат? При прохідному балі 170, який я зараз встановила, потенційно взагалі було серед 14 тисяч заявок отаких 4-5 тисяч... 21 здобувач, який потрапив до цього розподілу. Із них ми би втратили 107 осіб. З якими результатами творчого конкурсу? Середній бал творчого конкурсу був би 160, але результати ЗНО були би 184,7. Кого б ми з вами би отримали? Хоча ми розуміємо, що кількість місць залишається по суті для нас фіксована, але ми могли би отримати більше з вами 859 осіб, але подивимося, який середній бал творчого конкурсу. Середній бал творчого конкурсу 187 при ЗНО середньому 137,7. Тобто оце, по суті, та різниця, про яку ми з вами казали, що якщо дуже наглядно от можна подивитися от розподіл, якщо зробити округлення творчого конкурсу і ЗНО, щоб казати з кроком в 10 балів. Да, зрозуміло, у нас є творчий конкурс – від 100 до 200 і є результати ЗНО – від 100 до 200. От візьмемо людей, які склали творчий конкурс вище ніж 170, но склали ЗНО нижче ніж 140. От ми маємо з вами, бачите, оце зеленим я виділила, це потенційно, з кого б ми б з вами мали би отой відсоток, про який я казала. А тепер подивимося, скільки навпаки людей, які склали ЗНО від 170 до 200, при тому, що творчий конкурс склали до 140, і які потрапили. От ми маємо...

_____. Ростислав Володимирович, от потім не кажіть, що математика неважлива.

_____. Я цього ніколи не казав, по-перше. А, по-друге, вона важлива саме для тих людей, які не просто є виконавцями, але є державними службовцями, менеджерами, управлінцями, для них справді ці знання дуже важливі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Я, до речі, тиждень чув про те, що це було зробити неможливо. І я просто розумів, що ці цифри будуть. І от це те, що нас цікавило, коли я говорив, чому так, скільки людей, хто в цій дельті знаходиться. І це якраз дуже наглядна інформація. Тому я не хотів би, щоб ми приймали в комітеті іноді емоційні рішення. Вони мають бути підтверджені статистично. Більше того, ми ж вочевидь для себе розуміємо, що воно мало бути підтверджено статистично. Тому дуже дякую вам за інформацію. Я думаю, що зараз ми прийнемо рішення і потім зробимо перерву.

В тебе є запитання?

_____. Дякую, по-перше, за таке моделювання. Це дуже корисно приймати рішення на основі інформації. Я уточнити хотів би декілька моментів, яким чином буде наступного року, якщо ми прийнемо.

Наступного року буде вступ на мистецькі спеціальності... Це які, можна сказати декілька прикладів?

_____. Це шість спеціальностей: аудіовізуальне мистецтво та виробництво, дизайн, образотворче мистецтво та реставрація, музичне мистецтво, хореографія і сценічне мистецтво. А, і архітектура ще є, да. Да, архітектура, перепрошую. Це шість спеціальностей, я забула тут насправді сказати, у нас дизайн ділиться на дві категорії. У нас є затверджений перелік спеціалізацій, і тут не були враховані результати, де спеціалізації, конкурсний бал складається виключно з переліку, ну, сьогодні це НМТ.

_____. Окей, шість спеціальностей. Для того, щоб вступити на ці спеціальності, обов'язково треба скласти НМТ?

_____. Так.

_____. Потім 30 відсотків від НМТ... Не 30, менше, да, ви пропонуєте?

(Загальна дискусія)

А ви пропонуєте 30 відсотків?

_____. Так.

_____. У мене питання. Я повністю погоджуюсь з тим, що творчість надзвичайно важлива, як людина, яка теж з творчої... з того

середовища. Після здобуття освіти образотворче мистецтво, хореографія, і, тим паче, архітектори – це люди, які потім можуть викладати, в тому числі, в закладах освіти. І от у мене питання: якщо у мене немає якихось побоювань до того, що... якщо це буде індивідуальна творча кар'єра, чи ще щось, – це одна історія; друга – коли людина буде викладати потім в школі. І чи не робимо ми якусь велику...

_____. *(Не чути)*

_____. Дивись, ще раз, у тебе широка... Ну, тобто ти викладач.

(Загальна дискусія)

_____. Можна ще, Олеже Ігоровичу. Я хочу показати, щоб ви побачили розподіл людей, які вступають на цю спеціальність, оту, на яку я не робила, мені недоцільно було про це казати, але це навіть... я візьму там: 160 - ЗНО і від 170 – творчий екзамен. Це найкращі, да, тобто із 14 тисяч – 3 тисячі 167. Ну, насправді це достатні результати: 170 і 170. Там і там співпали ці результати, ну, це потенціал, який 3 тисячі 187. Тобто ви розумієте, є потенціал, який залишається потім і який не всі ж потім викладають. Давайте так, у нас є, в принципі, сьогоднішня система, те, що пропонується робити зрізи якості освіти, те, що сьогодні в даному законопроекті ще передбачається, це буде ще для нас такий зріс для того, щоб, по суті, відсіювати.

Але я вже вчора казала, ми маємо, які маємо запити, от наприклад, від незадоволених батьків? Коли дитина вступає, а потім її не випускають на сцену. Тобто вступила з ЗНО 180 плюс, вона вступила, вона навіть навчається на бюджеті, але на сцену її не випускають. І батьки потім, на жаль, не задоволені, тому що...

_____. І тоді ще питання по архітектурі. Архітектура – це ж не тільки ваші заклади, це і заклади Міністерства освіти так само. І тут мені теж цікава позиція по архітектурі...

_____. За архітектурою все набагато простіше. По архітектурі вступають люди вже з такими високими балами, що там треба, щоб було і творчий конкурс за 180, і НМТ за 180, а то і за 190. Тобто там цієї проблеми немає

_____. Я переживав реально за вступний бал в педвиші. Але це не про це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги.

_____ . А в педагогічних інша система, на спеціальність середньої освіти "образотворче мистецтво", "музичне мистецтво"...

_____ . Ні, я не про образотворче, я про фізмати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, одну секундочку. Я попрошу, поки зараз у нас ще хвилина, завершилась дискусія, попрошу всіх народних депутатів, які є в онлайні, зараз підключитися для того, щоб ми перейшли до прийняття рішення по одному конкретному питанню, а потім зробимо перерву.

Тому я прошу і Наталію Романівну, і Володимира Воронова, і всіх інших, хто з нами є на зв'язку, будь ласка, підключіться для того, щоб ми провели голосування. Поки Сергій Валерійович продовжує дискусію з Олегом Ігоровичем.

_____ . Це не дискусія, це обмін болями.

ГРИШИНА Ю.М. Я просто хочу подякувати за цю дискусію, Сергій Віталійович. Колеги, дуже хочу подякувати за цю дискусію, за те, що дійсно ви підготували цей матеріал, він є дуже корисним. І я так знала, так і думала, теж прошу підтримати, тому що в мене велика кількість у моїх близьких дітей, яких я добре знаю, навчаються в консерваторії і в інших закладах, і талановиті діти, я знаю про цю історію і повністю її підтримую.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я все ж таки попрошу, якщо з нами зараз залишаються на зв'язку, Івана Григоровича, Володимира Воронова, Валерія Колюха підключитися на одну хвилинку.

Пані Наталія, підтримаємо цю історію. Математично доведено. Це те, що ми хотіли побачити. В принципі, логіка абсолютна. Давайте підтримаємо ці 70 на 30, а там далі будемо дивитися. Не заперечуєте?

Шановні колеги, це пункт 11...

ППА Н.Р. Я ж говорю... я подумаю над цим. Зараз я схильна утриматися, в залі я над цим можу подумати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Колеги, це в нашому першому рішенні, до речі, одна з комітетських правок, вона номер 11, звучить вона наступним чином:

абзац двадцять другий підпункту 6 пункту 9 розділу I викласти в такій редакції: "При розрахунку конкурсного балу для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальностей, визначених умовами прийому, враховуються бали конкурсів творчих, фізичних здібностей, при цьому вага балу за них має становити не більше як 70 відсотків конкурсного балу за конкурс творчих

здібностей та не більше як 25 відсотків конкурсного балу за конкурс фізичних здібностей".

Я прошу зараз, щоб ми не затримували пана міністра і на завтра його не відволікали, він і так, дякую, багато приділив нам часу.

Я прошу проголосувати за цей окремий пункт, щоб ми завтра до нього не поверталися.

Хто – за і готовий підтримати, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, Валерій, Ольга, бачу. Пане Наталіє? Хто – утримався?

ППА Н.Р. Я поки що утримаюся, до залу буду визначатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Хто – проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Як домовлялися, ми робимо перерву до завтра для консультації між Міністерством освіти і науки і Міністерством фінансів. І я всім наголошую народним депутатам, колеги, завтра у зв'язку з тим, що є наради, які неможливо відмінити деяким заступникам міністра по оборонних питаннях і деяким нашим колегам, які ще будуть в літаку і в дорозі, засідання комітету буде продовжено завтра о 14:30. Прошу всіх запланувати, ми завтра повинні це питання завершити.

Щиро дякую. Вибачте за складну ситуацію. Завтра о 14:30 продовжимо на тому питанні, розгляді якого ми зараз з вами знаходимося.

Дякую. Перерва оголошується до завтра до 14:30.